

Paulo remimombe'ukwe Timóteo pegwarã 2 segunda epístola de Paulo a Timóteo

¹ Xe Paulo Cristo Hesu remimondo va'e. Nhandejáry remimbota-rupi inhe'ẽ-rupi aiko. Oipota xe amombe'u Cristo Hesu rehewa nhe'ẽ. “Cristo irũ va'e gwive oikove meme va'erã xe ndive” nde'i reíry va'ekwe Nhandejáry. ² Áy amondo-ta ndevy, Timóteo, xe nhe'ẽ. Nde xe ra'y-rami ereiko va'e, xe rembihayhu va'e voi nde. Tande rexakwaa rei katu Nhandejáry Nhande Ru, Nhandejáry Cristo Hesu ave nde rovasa porã-vy. Toity katu gwesa nde-rehe nde poriahuverekoy. Tane mbopy'agwapy katu.

Paulo otima porã Nhandejáry-pe Timóteo-rehe

³ Atima porã nde-rehe Nhandejáry-pe. Xe rembypy omboete íxupe hagwe-rami ave, ha'e xe remimboete voi ave. Xe py'a potû rehevê amboete íxupe. Oĩ vérâmi xe py'a-py xe mombe'uhâ va'e-rami. Ndaipóri voi nipo ra'e xe rembiapo vaikwe xe py'apy pygwa omombe'u hagwã. Áry ramo pytû ramo ave ajapo meme oração. Ajapo jave, xe mandu'a meme nde-rehe. ⁴ Nde jahe'o-rehe xe mandu'a nde-rehe. Upéa-gwi orohexa nga'u eterei xe avy'apa jevy hagwã. ⁵ Xe mandu'a nde-rehe. Yma va'ekwe nde jari Lóide, nde sy Eunice ndive ogwerovia tee-ma Cristo Hesu-pe. “Áy he'ýi ogwerovia hagwe-rami ave Timóteo ogwerovia tee Cristo Hesu-pe oiko-vy” ha'e xejéupe nde-rehe.

Upéa-rehe xe mandu'a ramo, atima porã Nhandejáry-pe nde-rehe.

Paulo oipota Timóteo ikyre'ý ojapo hagwā gwembiaporā

⁶ Ererovia tee-gwi, ha'e jevy-ta nde-vy: Ne kyre'ý katu erejapo hagwā ne rembiaporā. Amoï jave xe po ne akā-rehe, ome'ẽ va'ekwe nde-vy Nhandejáry ne rembiaporā ne mombaraete-vy. ⁷ Nomboúi va'ekwe Nhandejáry nhande-vy Nhe'ẽ Marangatu tee va'e nhane monghyje-vy. Nhane mombaraete hagwā ae katu ome'ẽ va'ekwe nhande-vy. Jajohayhu hagwā, nhande pu'aka hagwā nhandéjehe ave ombou va'ekwe nhande-vy Nhe'ẽ Marangatu tee va'e.

Paulo oipota Timóteo ojerovia tee Nhandejáry-rehe ova e'ý reheve íxugwi

⁸ Nhane mombaraete-gwi ani erenotĩ teĩ Nhandejáry Hesu Cristo rehewa nhe'ẽ eremombe'uvy. Ha xe katu hese ha-py aĩ ramo jepe preso, ani joty xe renotĩ. Xe ndive ae katu ejereko asy uka Hesu rehewa nhe'ẽ ohenduse e'ý va'e-pe. Nhandejáry ne mombaraete jave nde rerekoy asyharã-gwi ani nde py'a mirĩ teĩ.

⁹ Ha Nhandejáry katu nhane resende va'ekwe. Nhande py'a potĩ reheve jaiko hagwā gwe'ýi ramo nhane renói va'ekwe onhemoirũ uka-vy nhande-vy. Nhane rembiapo porã-rehe rei nanhane ressendéi va'ekwe. “Ahexakwaa rei va'erã íxupe ahovasa-vy” he'i-gwi va'ekwe ojéupe nhane resende va'ekwe. Yma ete ne'írã vyteri oiko jave ko yvy va'ekwe he'i va'ekwe upéa nhande Cristo irûrã-rehe. ¹⁰ Æy ae ojekwaa-ma he'i va'ekwe.

Ojehexa uka-ma ou-vy nhane resendeharā Cristo Hesu. Omano-gwi ndaipu'akavéi-ma nhande-rehe anháy nhande jukaharāgwe. Nhahendu ramo hesegwa nhe'ẽ porā, opa e'ŷ reheve nhane moin-gove va'erā Nhandejáry ndive. ¹¹ Upéa nhe'ẽ porā mombe'uharā xe moĩ-ma va'ekwe. Hemimondorā xe moĩ-ma va'ekwe ave. Upéa nhe'ẽ-py aporombo'e hagwā xe moĩ-ma va'ekwe. ¹² Upéa-gwi xe rereko asy inhe'ẽ renduse e'ŷ va'e. Preso xe moĩ ramo jepe, nanotī mo'ãi joty xe jok-waha. Cristo Hesu ajerovia hese va'e ahekok-waa voi xe. “Onhongatu porā va'erā ae katu nhe'ẽ porā xe-vy gwemime'ēgwe. Ou jevyha áry peve onhongatu va'erā” ha'e xejéupe arovia ku'a ku'a e'ŷ reheve. ¹³ Anhetegwa nhe'ẽ ndevy amombe'u hagwe-rami ave, emombe'u mbe'u katu. Cristo-pe peteixa eremoirū-gwi, anive ereva teĩ íxugwi. Ejerovia katu hese, ejohayhu ave. ¹⁴ Upe anhetegwa va'e nhe'ẽ ani ereheja teĩ avave omombe'u joavy avy jevy. Ojéupe ime'ëpyre onhongatu porā va'e-rami, enhangareko katu hese. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e nhande py'a-py oiko va'e ne mombaraete va'erā. ¹⁵ Xe rerakwā erehendu ra'e. Gwī heroviahá Ásia yvy-py oiko va'e opa ojehesa rerovapa xéhegwi. Naxe moirūvéi-ma Figelo, Hermógenes ave. ¹⁶ Tohexakwaa porā rei Nhandejáry Hesu Cristo Onesíforo róga pygwa-pe. Xe preso aĩ ramo jepe, Onesíforo ou meme joty xe pohu-vy xe mbopy'agwapy hagwā va'ekwe. Ha'e nogwenotíry gwekoha xe pohu hagwā xe pokwaha-rehe aĩ ramo. Ogwahē joty xe rexa-vy. ¹⁷ Ogwahē ramo Roma tetā-my, ikyre'ŷ joty xe reka

reka-vy, xe johu hagwā. ¹⁸ Nhandejáry ojehexa uka jevyha áry-py, nhane rembiapo apokwe-rehe nhande rerekō ramo, togwerekō porā katu íxupe oiporiahuverekō-vy. Hembiaapo porāgwe rāgwe Éfeso tetā-my oiko jave xe pytygwō-vy ereikwaa porā voi.

2

Ani ereva teī Cristo Hesu rape-gwi. Soldado hekoha porā va'e reko-rami ae katu eiko

¹ Heta oī xéhegwi ojehesa rerova oiko-vy va'e. Upéa-gwi tane mombaraete katu Nhandejáry, xe ra'y Timóteo. Nde, xe ra'y-rami orogwereko va'e. Peteíxa Cristo Hesu-pe eremoirū-magwi, tandem rexakwaa rei katu nde py'a-py ne mombaraete hagwā erejehesa rerova e'ŷ hagwā. ² Xe remimombe'u nde-vy anhetegwa voi. Amombe'u jave heta oī henduha. “Anhetegwa voi ko Paulo nhe'ē” he'i xe remimombe'u renduvy. Upe anhetegwa nhe'ē omombe'u jevy uka hese ojerovia va'erā-pe. Ha upe rire katu ne remimombe'ukwe hemimombe'urā jevy. Upe va'e nhe'ē-py oporomo'arandu jevy va'erā oikwaa e'ŷ va'e-pe. ³ Ani ereva teī Cristo rape-gwi. Soldado hekoha porā va'e oiko asy ramo jepe ohendu joty gwuvixa nhe'ē. Upéixa ete ave nhande jaiko asy ramo jepe nhanhembojere ukase va'e, ndajajeréi joty arā íxupe Nhandejáry-gwi. Soldado oikoha-rami nde ave eiko joty Hesu Cristo-pe. ⁴ Upe soldado oservi porā jave ombovy'ase ójehe omanda va'e gwuvixa-pe. Upéa-gwi gwekohakwe-rehe nopenavéiry. Gweko oheja

gwuvixa nhe'ẽ-py meme oiko hagwã. Ombovy'ase gwuvixa-pe oiko-vy. Upe soldado oikoha-rami nde ave eiko katu, Cristo nhe'ẽ-py anho ereiko hagwã. ⁵ Oĩ ogwahëse ha-py oripara hatã va'e oho-vy. Ha ojéhegwi rei oripara va'e-pe katu ogwahë ranhe ramo jepe, nome'ẽi va'erã mba'eve. Imboriparaha nhe'ẽ-rupi oripara ramo ae katu ome'ẽ arã íxupe. Upéixa ete imboriparaha nhe'ẽ-rupi oripara hatã va'e reko-rupi eiko katu nde ave. Entero Cristo nde-vy he'i va'ekwe gwive ejapo katuombohekovicia hagwã nde-vy. ⁶ Oĩ hetea'e va'e omoatyrõ-vy gwemitygwe ojéupe gwarã-rehe. "To'u ranhe gwemitygwe ijagwyje va'e" ja'e joty hese. Upéixa ete nde retea'e eremba'apo hatã-vy Cristope nde-vy hemimbohekoviariã-rehe. ⁷ Ne mandu'a meme katu ereiko-vy xe nhe'ẽ-rehe. Upe jave xe ha'ese va'e oikwaa ukapa arã nde-vy Nhandejáry. ⁸ Ani ereva tei Hesu rape-gwi. Ne mandu'a ae katu ereiko-vy Hesu Cristo-rehe. Ha'e onhemoingove jevy va'ekwe. Yma gware mburuvixagwasu Davi hembypy voi. Upéa rehewa nhe'ẽ porã amombe'u mbe'u aiko-vy. ⁹ Ha oĩ upéa nhe'ẽ mbojevyha xe rereko asy va'e. Hembiapo vai va'e-rami xe moĩ preso xe pokwaha reheve. Ha xe joko ramo jepe, Nhandejáry nhe'ẽ ae katu ndojejokóiry. Oĩ joty imombe'uharã. Opa-rupi joty oho inhe'ẽ. Upéa-gwi eipyhy joty katu Hesu rape. ¹⁰ Upéa-gwi opaixagwa-gwi aiko asy ramo jepe, ndajere mo'ãi joty Hesu-gwi. Nhandejáry rembiporavorehe ha-py aipyhy joty va'erã upe tape. Aipota ha'e kwéry ave omoirũ peteixa Cristo Hesupe onheresende hagwã, oikove opa e'ỹ reheve

hagwā Nhandejáry ndive yváy-py Nhandejáry onhemomba'egwasu ha-py, hendi resakā ha-py. ¹¹ Ko'a-rami ae oĩ nhe'ẽ jajerovia hese va'e: O mano va'ekwe Cristo. Peteixa nhamoirū ramo íxupe, mano va'ekwe-rami jaiko. Upéixa jaiko ramo, ha'e oikove jevy hagwe-rami ave hendive jaikove va'erā opa e'ỹ rehewe. ¹² Ndajajeréi ramo íxugwi, nhamoirū va'erā íxupe enterove va'e-rehe omanda-vy onhembogwapy javé. “Xe ndaha'éi he'ýi” ja'e ramo hese nhatī-vy, “Peẽ ndaha'éi xe re'ýi” he'i ave va'erā nhande-vy. ¹³ Ndajaroviái ramo jepe, he'i hagwe-rami ojapo joto va'erā voi. “Ha'e hagwe-rami ndajapo mo'ãi” nde'i mo'ãi ójehe Nhandejáry. Upéa nhe'ẽ-rehe jajerovia-gwi, ani ereva teĩ Hesu rape-gwi. Eipyhy ae katu Hesu rape porã ereiko-vy.

Gwembiapo renotīha e'ỹ-rami eiko eremba'apovsky

¹⁴ “Ani nde resarái Paulo remimombe'ukwe-gwi. Ani eremokanhy inhe'ẽ” ere oporombo'eháry-pe. “Nhandejáry renonde-py va'e-rami ani erenhonhe'ẽ mbojevy jevy teĩ. Oarandurágwe ndoikwaaavéi va'erā henduharã. Ojehesa rerova arã inhe'ẽ porã-gwi” ere íxupe kwéry. ¹⁵ Ne kyre'ỹ ae katu, “Upéa xe rembijohu porã voi” he'i hagwā nde-rehe Nhandejáry. Gwembiapo renotīha e'ỹ-rami eiko eremba'apovsky. Tape rexá ukaha ova e'ỹ va'e-rami, eiko eremombe'u porã porã-vy anhetegwa va'e nhe'ẽ. ¹⁶ Gwī onhe'ẽ rei va'e Nhandejáry mboete e'ỹ-vy, ani erepena teĩ hese kwéry eremoirū hagwā. Emboyke ae katu íxupe kwéry ndejéhegwi. Ha'e

kwéry mombyryve ryve oho va'erã Nhandejáry-gwi. ¹⁷ Ivaive ive oho-vy hasy va'e, ojeporu ohetehu oho-vy, ja'e. Upéixa ete mba'asy-rami inhe'ẽ rei. Oiko vaive ive oho-vy upéa nhe'ẽ renduha. Indive kwéry oime Himeneu Fileto ndive. ¹⁸ Anhetegwa va'e nhe'ẽ nomombe'úi. Onhe'ẽ avy mante íxupe: "Nombotekove jeví va'erã omano va'ekwe-pe" he'i mo'ã, ijapu. Upéa-gwi henduháry, "Mba'eixagwa nhe'ẽ po arovia-ta? Xe ndaikwaavéi-ma inhe'ẽ kwéry" he'i hemimombe'u kwéry joavy avy va'e-rehe. ¹⁹ Ha Nhandejáry nhe'ẽ katu anhetegwa va'e. Onhehekoviárõ arõ e'ý va'e. Okytagwasu-rami voi Nhandejáry nhe'ẽ imbaraete. Upe okyta omýi e'ý va'e imbaraete-gwi. Upe okyta-rami Nhandejáry nhe'ẽ imbaraete va'e. Ko'a-rami ae ohai hese: Gwekoirũ oikwaa Nhandejáry, he'i.

Xe Cristo re'yí voi, he'i ójehe va'e gwive, tomboyke ojéhegwí mba'e vai, he'i ave. Omýi e'ý va'e Nhandejáry rokyta imbaraete voi. Oku'e ku'e rei e'ý va'e. Upéixa okambia e'ý va'e Nhandejáry nhe'ẽ, naikangýiry. Upéixa ndikatúi nhahekoviárõ Nhandejáry remimombe'u. Ndikatúi hendagwe-py nhamoï hekobia. Anhetegwa meme ae katu Nhandejáry remimombe'u. Enterove va'e jekoha ramo, jareko íxupe. ²⁰ Imba'e reta va'e róga-py heta oĩ jaiporu va'erã. Oĩ ouro gwigwa nha'ẽ, prata gwigwa nha'ẽ ave. Upéa nhane rembihayhu tee voi. Karugwasu jave ae jaiporu upe va'e. Ha oĩ ave yvyra gwigwa nha'ẽ, tuju gwigwa nha'ẽ ave. Upéa pya'e a'e ojeporu va'erã. Nhande rembihayhu ete

e'ŷ upe va'e. Ojeka ramo upe va'e imombopyrā voi. ²¹ Upéixa oĩ jaiporu va'erā jahayhu va'e. Upéa ijáry rembiporurā, heminhongatu, ha'e ae hembiporurā voi. Upéixa ete voi nhande, jaiko Nhandejáry-pe nhanhemoatyrō porā-vy, ha'e ae hembiporurā. Nhanhemopotī-vy jaiko íxupe nhane rembiapo porā porā-vy. ²² Upéa-gwi ani ereiko rei teĩ. Oĩ karia'y va'e ojapose va'e rei ojapo. Ani ereiko teĩ upe karia'y rekoha-rami. Ne kyre'ŷ ae katu erejapo porā hagwā erejejavý e'ŷ reheve. Erovia katu anhetegwa va'e nhe'ẽ, ejohayhu-vy. Upe Nhandejáry-pe ipy'a potī reheve oração ojapo va'e, peteĩxa eiko indive. Ipy'a potī va'e kwéry aipota ombojoja onhondive gwekoha.

Nhandejáry rembigwái rekoha

²³ Oikwaa seve seve rei va'e-rehe ani erepena teĩ. Hi'arandu e'ŷ va'e voi-ma upe va'e. Mba'eve ndoikwaái. Emboyke ae katu ndejéhegwi inhe'ẽ rei va'e kwéry-pe. Onhe'ẽ rei ramo pya'e onhonhe'ẽ mbojevy jevy arã. ²⁴ Ha Nhandejáry rembigwái va'e katu nonhonhe'ẽ mbojevy jevýiry. Opoxy e'ŷ reheve tonhomongeta porā katu entérovea ndive. Túvy-rami togwereko íxupe kwéry. Toporombo'e porā. Taheko kirirí ave oiko-vy. ²⁵ Taheko kirirí onhemonhe'ẽ porā-vy. Onhe'ẽ mbojevy va'e-pe opoxy e'ŷ reheve tonhemonhe'ẽ porā. Togwereko porā ikatu hagwāixa Nhandejáry oikwaa uka íxupe anhetegwa va'e ójehe imbohesa rerova uka-vy. ²⁶ Áy katu onhuhā-my oity va'e-rami ogwerekó íxupe anháy. Ipu'aka hese anháy ombotavy-vy. Ojapo uka íxupe gwemimbota. Upéa-gwi oipota

hi'arandu porã jevy anháy po-gwi ojepe'a uka
jevy-vy.

3

Paulo omombe'u ojehu va'erã
(1 Tm 4.1-2; Jd 18-19)

¹ Aipota ereikwaa ojehu va'erã Cristo ou
jevyha áry ogwahẽ e'ŷ ngatu. Ojekwaa va'erã
heta hekoha vai va'e Cristo reko-rupi oiko va'e
moakãrasyharã. ² Oporohayhu e'ŷ-vy ha'e ae
ojehayhu ukase mo'ã va'erã. Pirapire mante
omomba'egwasu va'erã. Onhemboete ukase
mo'ã rei va'erã. Ha'e seve seve oiko-vy va'erã.
Gwapixa-rehe onhe'ẽ rei rei va'erã. Gwu nhe'ẽ,
osy nhe'ẽ omomba'e rei va'erã. Heko otima porã
e'ŷ va'e gwapixa-pe ojekwaa va'erã. Ojekwaa
va'erã Nhandejáry mboete e'ŷharã. ³ Heko
porayhu e'ŷ va'erã, ojoporiahuverekó e'ŷ va'erã.
Oapu-vy rei oiko va'erã gwapixa kwéry-rehe.
Ójehe ndaiпу'akái va'e. Heko poxy-vy rei oiko
va'erã. Iporã va'erã gwive íxupe ndojohu porãiry.
⁴ Gwapixa oikwaa uka rei va'erã ija'e'ŷha-
pe. Ipy'agwasu va'erã. Onhemomba'egwasu
ukase rei va'erã. Nhandejáry-pe ohayhu e'ŷ
va'erã. Onhembysaraiha omomba'egwasu va'erã
Nhandejáry-pe omboyke-vy. ⁵ “Xe heroviah tee
va'e” he'i mo'ã va'erã ójehe. Ha ipy'a-py katu
noíry Nhandejáry remimoï imombaraete hagwã.
Upeixagwa-pe gwive emboyke katu. Ani erepena
teĩ hese kwéry. ⁶ Ñy oiko-ma voi ave upeixagwa
hekoha vai va'e. “Xe aporombo'ehaty va'e” he'i
mo'ã ójehe. “Xe aiko-ta voi nde róga gwy-py”

he'i gwapixa-pe oporombotavy-vy. Omogwahẽ rire íxupe ombotavy oiko-vy hóga pygwa. Kunha hi'arandu e'ŷ va'e-pe ombotavy ohesa rerova uka-vy ójehe. Upeixagwa kunha ojejavy va'ety. Ojapose va'e rei-ma ojapo. ⁷ Hi'aranduse teĩ. Inhe'ẽ porã rendu-vy, "Anhetegwa voi nipo ra'e" nde'íry hese. Hi'arandu va'erāgwe, inhe'ẽ rei ohendu-gwi. ⁸ Yma va'ekwe oiko va'ekwe hi'arandu va'erāgwe héry va'e Janes, Jambres ave. Moisés amyrĩ nhe'ẽ ombojevyse mo'ã va'ekwe. Yma onhonhe'ẽ mbojevy jevy hagwera-mi, ãy ave upéixa oiko upe hekoha vai va'e kwéry. Onhe'ẽmbojevy jevyse ave anhetegwa va'e omboyke jevy hagwã. Hi'arandu va'erāgwe jepe, pytū-my rei oiko va'e-rami joto oiko. Ndogwerovia teéi-gwi, Nhandejáry remimboyke voi upe va'e. ⁹ Pya'e noporombotavyvái-ma va'erã. Yma va'ekwe ojekwaa-ma myamyrĩ rekoha vai. Ohexa kwaa va'ekwe hekoha-rehe. Upéixa ete ãy ohexa kwaa ave va'erã hese hekoha-rehe. Oikwaa arã íxupe. Ha upe rire katu noporombotavyvái-ma va'erã oiko-vy.

Paulo omombe'u Nhandejáry kwatia nhe'ẽ re-hegwa nhe'ẽ

(Rm 15.4; Tt 1.9; Tg 1.21; 2 Pe 1.19-21)

¹⁰ Ha nde ae katu xe reko kwaa-ma. Xe aporombo'e jave, xe moirũ-ma va'ekwe. Xe reko rexâ-ma. Xe rembiapo porã xe renonde-py xe remimoĩ ereikwaa-ma. Ereikwaa voi Nhandejáry-rehe ajeroviah. Xe reko kirirĩha ereikwaa-ma ave. Xe ajobayhuha, xe ava e'ŷha ave ereikwaa-ma voi. ¹¹ Xe aiko jave Antioquia tetã-my, Icônio tetã-my,

Listra tetā-my ave, xe mbohasa asy voi va'ekwe xe rereko asy-vy. Xe rereko asy ramo jepe, ndajeréi joty va'ekwe Hesu rape-gwi. Xe rereko asy asy javé, xe resende sende joty va'ekwe Nhandejáry. Upéa xe-vy ojehu va'ekwe gwive ereikwaa voi.*

¹² Ha entéro ogwerovia tee va'e peteixa omoirüse va'e katu Cristo Hesu-pe ojererekó asy va'erā.

¹³ Ha hekoha vai va'e, "Hekoha porā nipo ra'e" oipota mo'ā he'i ójehe. Onhemboete ukase mo'ā. Upéa ivaive ive va'erā hekoha oho-vy. Oporombotavy rei va'erā oiko-vy. Ha'e ae onhembotavy va'erā ave oiko-vy.

¹⁴ Ha nde ae katu erovia joty katu nde-vy hemimombe'ukwe. Hemimbojerovia uka nde-vy erovia katu inhe'ē. "Anhete teegwa nipo ra'e" ere va'ekwe hese. Are-ma hembiherovia uka nde-vy erovia joty inhe'ē. Ne mbo'eháry rekoporāha ereikwaa-ma voi ereikovy.

¹⁵ Ne mitā ramogware ãy peve ereikwaa-ma voi va'ekwe ereiko-vy Nhandejáry kwatia nhe'ē marangatu. Ñy peve erehendu ereikovy. Upéa nhe'ē ne mo'arandu va'e voi erejerovia hagwā Nhandejáry Hesu Cristo-rehe ne resende-harā-rehe. Upeixagwa nhe'ē erovia joty ereikovy.

¹⁶ Entéro Nhandejáry kwatia nhe'ē Nhandejáry rembihai ukakwe va'ekwe. Onhe'ē-rupi oikwaa uka ihaiharā-pe imo'arandu-vy. Upe va'e nhe'ē-py nhanhombo'e. Upéa nhe'ē rendu-vy jaikwaa jaje-javyha. Upéa nhe'ē rendu-vy tape porā-rupi nhasē jaiko hagwā. Upéa nhe'ē rendu-vy tekoha-rupi jaiko va'erā nhande py'a potī reheve.

¹⁷ Oipota Nhandejáry jaiko hembigwái ramo íxupe. Oipota

---

* ^{3:11} At 13.14-52; 14.1-20

nhahendu upe va'e nhe'ẽ nhane arandupa hagwã,
nhane rembiapo porã porã hagwã íxupe jaiko-vy.

4

*Paulo oipota Timóteo gwetea'e reheve omombe'u
Nhandejáry nhe'ẽ porã
(Ef 5.15-16; 2 Pe 1.14)*

¹ Nhandejáry resa-py, Cristo Hesu resa-py ave amombe'u-ta nde-vy ne rembiaporã. Ha'e ae hovagwy-py onhembo'y-ma va'erã entero omano va'ekwe oikove vyteri va'erã gwive ave. Peteĩ teĩ hembiapo apokwe-rami ogwereko va'erã íxupe kwéry. Ha'e ojekwaa jevy ou-vy va'erã ko yvy-py enterove oĩ va'e gwive ruvixarã. ² Upéa-gwi ha'e ae hesa-py amombe'u-ta nde-vy ne rembiaporã. Emombe'u katu nhe'ẽ porã. Nde retea'e reheve emombe'u katu. Ne nhe'ẽ renduse ramo, ne nhe'ẽ nohenduséi ramo jepe, emombe'u meme joty íxupe. Ojejavy va'e-pe eikwaa uka íxupe hembi-apokwe. Enhemonhe'ẽ katu íxupe emokyre'ŷ íxupe eremohembiapo porã-vy. Ereprombo'e mbo'e jave, ani erenhe'ẽ asy teĩ ne nhe'ẽ rendusere'ŷ va'e-pe. ³ Ogwahẽ va'erã Nhandejáry nhe'ẽ rendusere'ŷha áry. Upe ramo nohendusevái va'erã nhe'ẽ porã. Ojapose va'e rei ojapo va'erã. Heta omombe'u joavy avy va'erã omogwahẽ ojéupe. "Orohendu va'erâte ore-vy oroipta pemombe'u" he'i va'erã gwemimogwahẽ porã-pe. "Ore remihenduse e'ŷ ani pemombe'u teĩ" he'i va'erã nhe'ẽ porã rendusere'ŷ-vy. ⁴ Anhetegwa va'e nhe'ẽ nohenduséiry va'erã voi. Inhe'ẽ rei va'e-pe ae katu ohenduse va'erã hikwái. "Anhetegwa" he'i mo'ã

va'erā hese. Upéa-gwi ãy voi katu emombe'u nhe'ẽ porā. Ohendusere'ŷha áry ne'írã vyteri ogwahē jave, nde retea'e reheve emombe'u mbe'u joty íxupe kwéry. ⁵ Inhe'ẽ rei va'e ha'e kwéry ohendu va'erā. Nde ae katu nde pu'aka meme katu ndéjehe. Nde rerekko asy ramo jepe, ani ereva teĩ joty Hesu rape-gwi. Emba'apo katu Nhandejáry-pe Hesu rehegwa nhe'ẽ porā eremosarambi hagwā. Ne rembiaporā gwive ejapopa katu ereiko-vy. ⁶ Xe rekoria ejapo. Ñy ijukapyrā-rami xe aime. Ogwahē-tama xe-vy xe mano hagwā áry. ⁷ Oĩ oripara hatā va'e. Ikyre'ŷ oripara hagwā oho-vy ogwahēse ha-py ogwahē hagwā. Upéixa ete yma gwive xe kyre'ŷ aiko-vy nhe'ẽ porā mombe'u-vy ãy peve. Ha ko'ânga katu ogwahēse ha-py ogwahē-ma va'e-rami oripara-vy, xe ajapo japo va'erā apy-py agwahē-ma. Cristo Hesu-rehe ajerovia tee-ma aiko-vy ajehesa rerova uka e'ŷ reheve. ⁸ Oripara va'e ogwahē ranheve va'e-pe ombohekobia. Upéixa ete xe-vy ave ombohekobia va'erā. Hemimbota ajapopa-gwi, oĩ xe-vy imarangatu ete va'e ome'ẽ va'erā xe-vy Cristo. Enterove va'e ha'e hembierekorā hembiapiro apokwe-rehe. Upe áry-py naxe anhóiry hemimbohekoviárā. Entéro oha'arõ va'e-pe gwive ombohekobia va'erā íxupe.

Paulo omombe'u ojehegwigwa

⁹ Ne kyre'ŷ reheve eiko katu pya'e eregwahē hagwā xe ha-py. ¹⁰⁻¹² Xe irũ kwéry xe rejapama oje'ói-vy xe anho xe reja. Demas xe reja teko rei remimbojohu porā omomba'egwasuve-gwi. Tessalônia tetã-my oho xe reja-vy. Ha Crescente katu oho Galácia yvy-koty. Dalmácia yvy-

koty oho Tito. Ha Tíquico amondo kuri íxupe Éfeso tetã-my. Lucas anho mante opyta xe ndive. Xe anho eterei. Upéa-gwi ne kyre'ŷ eregwahē hagwā xe ha-py. Ereju ramo, eju Marcos ndive. Amba'apo jave Nhandejáry-pe, ha'e xe pytygwō voi oiko-vy. ¹³ Ereju ramo eru katu xe-vy xe ao jo'avý Trôade tetã-my aheja va'ekwe, Carpo róga-py aheja va'ekwe. Eru ave xe-vy xe kwatia. Vaka pire-rehe oĩ va'e nhe'ẽ aipota eterei ereru. ¹⁴ Oĩ Alexandre kwarepoti-rehe ombo'apo va'ety. Ha'e ojapo vai xe-rehe. Hembiapokwe-rami ogwerekó va'erã íxupe Nhandejáry. ¹⁵ Nhane nhe'ẽ ombojevy jevy upe va'e. Ema'ẽ katu hese. Háke upe va'e kwimba'e. Ejoko katu íxupe. Ojapo vai va'erã nde-rehe ave. ¹⁶ Mburuvixa xe rekoha-rehe oporandu ypy ramo xe-vy, “Nahembiapo vaíry ra'e Paulo” he'i va'erã ndouíry xe yke-rehe onhembo'y-vy. Xe rejapa-ma xe anho oje'óí-vy hikwái. Ha'e kwéry hembiapo vai e'ŷ va'ekwe-rami togwereko íxupe Nhandejáry. ¹⁷ Ha xe ndive onhembo'y oĩ-vy va'e-rami, onhembo'y-ma oĩ-vy Nhandejáry xe yke-rehe xe mombaraete-vy xe monhe'ẽ hagwā. Upéa-gwi arosapukái voi imombe'u-vy judeu e'ŷ kwéry-pe. Entéro Hesu rehewa nhe'ẽ gwive amombe'u. Heta tetã-gwi ou va'e hindu uka-vy amombe'u íxupe. Jagwarete juru-py aha vérami, xe repy jevy va'ekwe Nhandejáry. Ijuru-gwi xe pe'a vérami xe resende va'ekwe. ¹⁸ Áy jagwarete juru-py vérami aha jevy ramo, xe-rehe ojapo vai ramo, xe repy jevy jevy joto arã Nhandejáry. Xe resende va'ekwe-gwi aikwaa voi íxupe. Xe resende jevy voi arã ave ãy. Mba'eve ojehu e'ŷ reheve xe-vy xe reraha

va'erã voi yváy-py. Upe-py ha'e anho mburuvixa va'erã voi upe-py. Tanhamomba'egwasu meme va'erã íxupe opa e'ŷ reheve. Amém. ¹⁹ Emombe'u katu Áqüila-pe Priscila-pe ave xe mandu'aha hese. Onesíforo re'ýi-pe ave emombe'u xe mandu'aha hese. ²⁰ Erasto opyta Corinto tetã-my. Trófimo hasy-gwi aheja va'ekwe íxupe Mileto tetã-my. ²¹ Ne kyre'ŷ katu eregwahẽ hagwã xe ha-py ro'y e'ŷ-py. Nhande re'ýi Êubulo, Prudente, Lino, Cláudia ndive omombe'u uka nde-vy omandu'aha nde-rehe. Ambue kwéry, nhande re'ýi va'e omombe'u uka ave. ²² Toiko Nhandejáry nde rekoirũ ramo, Timóteo. Tapende rexakwaa porã rei Nhandejáry pende rovasa-vy.

**Nhandejáry Nhe'ẽ
New Testament in Kaiwá (BR:kgk:Kaiwá)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaiwá

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaiwá

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
7ba4d793-0e4f-5efd-8f91-509f2a6d9f6a